13. Jul. 1841

FACTS

Date:
13. Jul. 1841

Page number:
Dagbog D, side 79-81

Mentioned people:
Wilhelm von Felden

TRANSCRIPTION

13de Tirsdag.
Om Morgenen reiste vi igjen viidere, dog paa en behageligere Maade end igaar, da saavel Veiret [overstreget: var bedre] som Veiene vare langt bedre; fra Dorsten har man nemlig igjen de bekjent gode preusiske Veie, hvorpaa man ruller hen som af et Stuegulv. Vi møtte underveis idag 4 Batterier kjørende og ridende preusisk Artillerie med Alt hvad dertil hører; |de vare| ganske i Marsch Orden eller holt Hviile, Noget der intereserede mig saare meget. Alt viidnede ved dette Militair om den fulkomneste Orden og Dygtighed, det var en Lyst at see de herlige Heste, Folkenes gode Udseende og Equipering, det herlige Skyds etc: etc: etc: Man kunne med Rette siige her at man ikke skulle viide at udsætte Noget derpaa; Alt var complet hvad det skulle være. Dette Militair var paa Marschen til [overstreget: Osnabrück] |Wesel| hvor det skulle støde sammen med Andet, til en Øvelsesleier. Vi kom om Middagen til Dülmen, en venlig lille Bye, og blev her som sædvanlig paa vor Reise høist venligt •80• modtagne af alle Fruentimerne i Huuset idet de saae Athalia, der opvækker deres høieste Interesse ved sin Mildhed. Over alt i denne Egn ere Huusene saare hyggeligt indrettede og hvad der især behager Rose er de prægtige Komfur Indretninger i Kjøkkenerne, de ere paa en gang baade reenlige, comode og brændebesparende; Skade for os at de ere saa dyre; man kan Ingen have ringere end omtrent 40 preusiske Daler, Noget der langt overskrider hvor Evne nu, da vi have saa meget at skulle bruge vore faae Penge til. Vi kom om Aftenen til Münster en høist interesant Bye, tildeels i gl tysk Stiil. Vi toge efter Oberst v Feldens[1] Anviisning ind i Hotel zum Münsterschen Hof, og fant os der tilfredse som han havde forudsagt os det. Jeg gik strax efter vor Ankomst ud at besee mig i Byen, og det gunstige Indtryk jeg alt havde af hvad jeg havde seet stadfæstede sig fulkommen. Byen har flere interesante Kirker i gotisk Stiil, hvor af imidlertiid de fleste ere indvendig fordærvede ved Tilsætninger eller Forandringer i Barock Stiil. Dette er imidlertiid paa ingen Maade tilfælde med det herlige Raadhuus, der vel er det [overstreget: de] smukkeste og best conserverede jeg nogensteds i Tyskland har seet af gotisk Bygningsstiil, omenskjønt jeg vel har seet mange der hvad Størelsen angaar langt overtræffer dette. Her er ogsaa indvendig en endnu ganske conserveret Sahl. Münster har i det Heele ved sine Buegange under Huusene meget tilfæleds med Bern, her er ogsaa en Flod der gjør Byen interesant ved ved de smaae Broer og Hauger der afbryde Gaderne, kun maae jeg bemærke at Bern isaahenseende ved sin høie Beliggenhed og ved den større Flod er mere storartet; Noget som Münster ved sin Beligenhed i Flodlandet ikke kan have. Jeg var strax ved vor Ankomst i Hotellet saa heldig at finde en Retourkusk fra Osnabrück, med hvem jeg blev eenig om at kjøre os til Bremen. Vi kan altsaa strax imorgen reise viidere. Det ville behage mig endmere naar man blodt kunne reise

lidt billigere her; men Alt er desværre i Nordtyskland næsten dobbelt saa dyrt som i det sydlige, hvor der •81• ogsaa hvad Lohnkutscher angaar ere langt flere at have, og altsaa større Valg. Den Vogn og Heste vi imidlertiid nu have leiet er superb og Karlen er bleven mig anbefalet som paalidelig, Noget jeg siden vort Uheld i Luzern aldrig siden glemer at erkyndige mig om.

---

[1] Wilhelm von Felden.

Juli 1841.

just heller ikke af de interessanteste; den Deel som vi imidlertid tilbagelagde før Middag gik dog nogenlunde godt, da vi kom igjennem et stort Fabriksdistrikt, kunne de der glæde os over den Virksomhed og det Liv vi saae, men om Eftermiddagen var Veien høist [illegible], lige indtil Dorsten kjørte vi uafladelig paa Sandvei af en yderst slet Vei og i det stærkeste Regnveir, Hestene kunne kun gaa Skridt for Skridt i den dybe Sand i Morasserne, og saaledes bliver det at kjøre med Postheste [illegible] sandsynligvis ikke saare behageligt. Det gode derved var imidlertid at vi havde en yderlig Vogn med god [illegible] og [illegible] af Equipagen, en [illegible] gammel Mand satte paa hvilken der gav [illegible] Lyst. Vi toge ind paa Posten i Dorsten. Kose var mindre vel tilfreds med Legemet, min [illegible] det yderligste, da vi dog havde [illegible] der [illegible] og [illegible]. Dorsten er kun en lille By, men forekom mig imidlertid ret interessant, den ligger næsten som en Oase i Ørkenen med en lille Flod; man seer strax paa Husene o.s.v. at man for ikke er fjernet fra Holland, hvor alle Byer, ligesom [illegible] med Træer og Haver, og Husene malede med forskjellige Farver og byggede i en eiendommelig Stiil.

13de Tirsdag. Om Morgenen reiste vi igjen meget, dog paa en behageligere Maade end igaar, da samme [illegible] ~~var bedre~~ som Veien var langt bedre; fra Dorsten har man nemlig igjen de [illegible] Veie, hvorpaa man kalder her som [illegible]. Vi mødte underveis idag 4 Batterier [illegible] og ridende preussiske Artillerister med alt hvad dertil hører, de var i Marsch, [illegible] meget, det interesserede mig saare meget. Alt vidnede ved dette Militair om den fuldkomneste Orden og Nøiagtighed, alt var [illegible] for de herlige Heste, Kanoner paa [illegible] og Equipering, [illegible] Man [illegible] disse [illegible] at man ikke skulle mindst at udsætte noget derpaa; Alt var [illegible] hvad det skulle være. Dette Militair var paa Marschen til ~~Osnabrück~~ Wesel hvor det skulle støde sammen med Andre, til en Qvarteerleir. Vi kom om Middagen til Dülmen, en [illegible] lille By, og blive her som sædvanlig paa vor Reise [illegible]

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

modtagen af alle Kurantinerne. Samme ikke
er saa Attalia, der egentlig skulde have leidte Da-
tteren, med sin Mildhed. – Omsider i Ostende
ere Gjæster Tøgelig indtraadte, og saaledes
for Besøgets Skyld er det prægtige Lønsthier Tandrost.
uimpede i Gjøbenhavn, dersom De er ganske vaad
naadige, i morgen og Onsdag efterladt for os
dette er saa dejligt, men den Dagen Jeres Frigiv-
ning antager 40 preussiske Daler, Mogt der Lønsh
ogsaa Gjøre Ende paa, da vi have saa mange
at skalle betale store Saa Skatte. Vi Ere
om Aftenen til Minister Ende hos interessante
Bjerg, Feldens. i gl. Tyske Stil. Vi tage efter Obers
Feldens Anviisning ind i Hotel gjøre Minister
sterskes Hof, og ganske ved den Kiøbenhavns Jern
gade forbi Hotel, er det 7 jeg stiger efter mor Ar-
bejdsind det Ofre ud i Byen, og Allgemeine Ind-
trykk i alle Gade af Byen er saa saa Kiøbenhavns
Gjeldenmarke. Byen er ligesom interessant Border ö
gotisk Stil, hvor jeg indlevnd de flotte ere ind
mundes for Vinrøg og Tilsotninger aller Forand
ringer i barock Stil. Alle er indlevnd gaa
ugen Maade tilsolds med det Gjøbiske Clarhæder, der
nu er det den Smukkeste, og best Conserveret i no
genstede. Tilslad Forsøgt af gotisk Bygning Stil
omsiøjeligt og vel, for det mest er det Alt Alterskø
augen langt overtræffer dette. Jo der ogsaa indmunde
en ny gamle Tolsparvel Bell. Minister Ende
det Gjøl med sine Bugange under Gjøvrum mange
tilsolds med Gamen Gjelen, for at ogsaa en Ind
der gjør Byen interessant og med de Gamen Broer
og Fangen der afbrydt Gadeen, Tun mere og bemærk
det Øen i saa Gjenstande med sin Gjør Beligenhed
og den stiøre Flod er mere Overtaget. Mogt Ende
Münster med sin Beligenhed i Vadlandet det Gan
Gjem. Jeg nor Gjem ud mor Ankomst i Hotellet saa
Gjeldig det Gjøde Ca Astonlig Gjem Osnabrück,
med Gjem jeg blev nødt til at Gjøre er til Bremen
i den altfor stiøg i morgen reise videre. det ville
belage mig ud over nogle man blot Gjem vis
tidt billigere for; men Alt er dyrere i Nordtyskland
nogen Dobbelt saa dyrt som i det Sydlige, hvor der

Juli 1841.
efter hvad Lohnkutscheren angaaer var langt flere at
have; og altsaa større Natz. Den Vogn og Heste vi ind-
[illegible] min Herre havde vi hjemme og Karlen var bleven
mig anbefalet som paalidelig. Natten [illegible] sidde nord tilsidst
Luzern aldrig [illegible] glemmer det [illegible] mig en.

14de Onsdag. Om Morgenen kjørte vi fra Münster med
vor Lohnkutsk og Vogn og kom ved Middagen til
Glandorf. Da vi kjørte forbi kom en Fod i det
Hannoverske Gebeet og maatte vi der som sædvanligt
gaae saadan [illegible] holde med Toldstedet. Man havde
gjort mig ganske bange for Toldvæsenet her, thi der
først skulde man visitere Toldbaand havde bange
[illegible] ikke det, og man sidder end at [illegible] sine
Vogne, da er det confiskeret og man maae ovenikjøbet
betale en stor Mulkt. [illegible] Vogn som Vognens stod med
er maatte vi lade komme, men gav godt kjøbe og bange-
[illegible] altsaa at føre Toldbaand [illegible] i vore Kufferter
for [illegible] at lade vore [illegible] som [illegible]
angaaer og de [illegible] fra Luzern som jo for-
[illegible] indpakkede i [illegible] og mit [illegible]
[illegible] mig, Vognen blev [illegible] jo fik at [illegible]
[illegible] som jo skulde lade visitere for Marburg
[illegible] med [illegible] og i [illegible] fra Bremen
og betalte mine 2 gute Groschen for Visitationen og
[illegible] 16 [illegible] skal [illegible] naar det
[illegible] min Ankomst til Marburg findes i den behørige
Orden. Da Alt dette var [illegible] fik [illegible]
forklaret af den venlige Toldmand og vi [illegible]
[illegible] i god [illegible] af [illegible] Vanskeligheder
[illegible] var jo ogsaa for [illegible] en [illegible] vi havde
i vore andre Kufferter og [illegible] ikke [illegible]
[illegible]. Vi [illegible] til Osnabrück [illegible]
[illegible] [illegible] og i et [illegible]
[illegible] imellem Münster og Osnabrück er
[illegible] fra [illegible] ikke alle
[illegible] i Nordtydsland
[illegible] det [illegible] Hannover, imellem
[illegible] og Os: er der [illegible] end [illegible] Italien.
Vi tog i Osnabrück ind i Hotel zum [illegible]